

Спеціалізованій вченій раді
Д 41.086.01 Національного
університету «Одеська
юридична академія»
65009, м. Одеса, Фонтанська
дорога, 23.

ВІДГУК

**офіційного опонента кандидата юридичних наук Дукової Наталії
Миколаївни на дисертацію Білоус-Осінь Тетяни Ігорівни за темою:
«Концепція уповноваженого економічного оператора в митному
законодавстві», подану на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і
процес; фінансове право; інформаційне право**

Актуальність теми. МК України 2012 р. запроваджено інститут уповноваженого економічного оператора, проте із часу набуття його чинності і до теперішнього часу є відсутньою практика його реалізації. Позитивні зрушення та подальше удосконалення державної митної справи, яких очікувалося від внесення фундаментальних змін до суб'єктного складу митних правовідносин, відобразилися лише на папері, процес же їх втілення потребує подальшого внесення нагальних змін до митного законодавства України. Відсутність комплексного теоретичного дослідження, якого було би присвячено правовій регламентації процедури набуття правового статусу уповноваженого економічного оператора в Україні також негативно впливає на сприйняття суб'єктами господарювання переваг від набуття статусу уповноваженого економічного оператора. Крім того, правове регулювання процедурних відносин публічної адміністрації з приватними особами є однією з найдискусійніших проблем демократизації публічного управління в Україні.

Саме тому теоретична і практична значимість обраної теми, її недостатня теоретична розробленість та актуальність зумовили необхідність та важливість теоретичного обґрунтування та внесення науково аргументованих пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення митного законодавства, яке регламентує правовий статус уповноваженого економічного оператора в Україні.

Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія» відповідно до плану наукових досліджень «Визначення шляхів підвищення ролі норм морського, митного та інформаційного законодавства для подальшого забезпечення економічної незалежності України у ХХІ столітті». Воно є частиною роботи університету в рамках загальної тематики «Традиції та новації у сучасній українській державності і правовому житті» (державний реєстраційний номер 0106U004970).

Обґрунтованість і достовірність дослідження. Доволі логічною є структура роботи, а також послідовність подання матеріалів дослідження і його результатів, ґрунтовний та всебічний аналіз вітчизняної та зарубіжної юридичної наукової літератури, періодичних видань.

Достовірність наукових положень дисертації досягнута автором за рахунок комплексного використання необхідної сукупності методів теорії пізнання. В процесі дослідження дисертантом опрацьовано широке коло літературних джерел комплексного та монографічного характеру, автори яких є фахівцями у галузі загальної теорії права, адміністративного та митного права. Завдяки цьому автор послідовно, системно і конструктивно проаналізував важливі теоретичні питання, що розкривають зміст теми дослідження.

Робота базується на широкій джерельній базі. Нормативною основою дослідження є чинне та перспективне законодавство України в галузі митної справи, а саме Конституція України, закони України, постанови Верховної Ради України, міжнародні нормативно-правові акти, яких ратифіковано Україною, підзаконні нормативно-правові акти, законодавства інших держав.

Емпіричну базу дослідження становлять узагальнення практики діяльності у сфері здійснення державної митної справи, а також публікації у періодичних виданнях та довідкова література.

Основні положення роботи знайшли відображення у 6 наукових статтях, опублікованих у виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, у тому числі в одному зарубіжному науковому виданні, а також у 6 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Винесені на захист положення характеризують роботу як комплексне дисертаційне дослідження, присвячене впровадженню концепції уповноваженого економічного оператора в митному законодавстві України.

Наукова новизна. Новизна дисертації проявляється як у самому підході до досліджуваних проблем, так і в запропонованому розв'язанні конкретних питань, а саме: обґрунтовано існування окремого правового інституту митного права – інституту уповноваженого економічного оператора; обґрунтовано сутність концепції уповноваженого економічного оператора та її основні стандарти; надано практичні рекомендації щодо використання в Україні досвіду держав-членів ЄС, держав СНД, США, Японії, Китаю; обґрунтовано специфіку правового статусу уповноваженого економічного оператора, якою опосередковано особливу його роль у здійсненні митної справи в Україні; визначено поняття «уповноважений економічний оператор – учасник митних правовідносин» як юридичної особи або фізичної особи-підприємця, яка володіє митною правосуб'єктністю та відповідає визначеним критеріям, та яка є носієм спеціальних прав і обов'язків, що можуть бути реалізованими за наявності відповідного типу сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Крім того, удосконалено: розуміння процедури набуття статусу уповноваженого економічного оператора шляхом виокремлення стадій її виконання, які характеризуються конкретними строками, суб'єктами,

процедурними діями та рішеннями; розуміння спрощень, що надаються уповноваженому економічному операторові; визначення поняття «права уповноваженого економічного оператора» як гарантована правом і законом міра можливої або дозволеної поведінки особи-підприємства (спеціального суб'єкта митного права), якої встановлено для задоволення її інтересів та яка забезпечується державою сукупністю правових можливостей, що надаються; визначення поняття «відповідальність уповноваженого економічного оператора» як виду і міри його обов'язку перетерплювати відповідні негативні наслідки примусового та обмежувального характеру за порушення або неналежне виконання норм права тієї чи іншої галузі, які застосовуються визначеними органами чи посадовими особами на підставі та в порядку, встановлених законом.

Набули подальшого розвитку: характеристика критеріїв набуття статусу уповноваженого економічного оператора в Україні; передумови введення уповноваженого економічного оператора до суб'єктів митного права; пропозиції щодо припинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора та його анулювання як заходів адміністративного примусу; запропоновано: внесення змін і доповнень до МК України щодо деталізації правового статусу уповноваженого економічного оператора.

Практичне значення і апробація результатів дослідження. Практичне значення одержаних результатів виконаного дослідження полягає у тому, що його положення можуть бути використані у: науково-дослідній сфері – для подальшого розгляду проблем участі уповноваженого економічного оператора в митних правовідносинах; правотворчій діяльності – при підготовці змін і доповнень до МК України, інших нормативних актів, які регламентують правовий статус уповноваженого економічного оператора; правозастосовній діяльності – для втілення у правову дійсність концепції уповноваженого економічного оператора та удосконалення умов його участі в митних правовідносинах; навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін: «Адміністративне право», «Митне право», «Міжнародне митне право», «Суб'єкти митного права України».

Основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на 6 науково-практичних конференціях, зокрема: «Митна політика та актуальні проблеми економічної безпеки України на сучасному етапі (економіко-управлінські, правові, інформаційно-технічні, гуманітарні аспекти)» (м. Дніпропетровськ, 29 березня 2013 р.); «Актуальні проблеми розвитку права і держави в умовах міжнародних інтеграційних процесів» (м. Дніпропетровськ, 29 листопада 2013 р.); «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 16–17 травня 2014 р.); Правова реформа та забезпечення демократизаційних процесів і національних процесів в Україні» (м. Дніпропетровськ, 25 березня 2014 р.); Международной дистанционной научно-практической конференции (г. Запорожье, 21–22 мая 2014 г.); «Юридична освіта та юридична наука в Україні: витоки, сучасність, перспективи» (м. Запоріжжя, 16–17 жовтня 2014 р.).

Зауваження і дискусійні положення. Разом із тим, окремі положення

дисертації є недостатньо аргументованими, дискусійними або такими, що потребують додаткового обґрунтування, у зв'язку з чим можливо сформулювати наступні зауваження.

1. На стор. 9 дисертації та на стор. 3-4 автореферату зазначається, що нормативною основою дослідження є і нормативно-правові акти Державної фіскальної служби України. Але у списку використаних джерел не міститься жодного нормативного акту вказаної служби. Крім того, в компетенцію вказаної служби входить видання виключно нормативних актів організаційно-розпорядчого характеру, тобто такі акти не поширюються на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності і тому не є доцільним їх аналізувати.

2. У підрозділі 1.2. «Впровадження концепції уповноваженого економічного оператора в Україні» автор аналізує нормативну базу щодо реалізації в Україні концепції уповноваженого економічного оператора. Нажаль, не звертається увага на Міжнародну конвенцію про спрощення і гармонізацію митних процедур, до якої приєдналась Україна у 2006 році і набрання чинності якої датується березнем 2011 року. Саме цією конвенцією в національному митному законодавстві України з'являється новий суб'єкт – уповноважений економічний оператор.

3. У підрозділі 2.3. «Процедура набуття статусу уповноваженого економічного оператора» автор виокремлює стадії процедури набуття статусу уповноваженого економічного оператора, які, в свою чергу, включають етапи. Але первинний елемент процедури, яким є процедурна дія, взагалі не визначений. Така позиція потребує пояснення.

4. В роботі і у висновках (стор. 171-172) міститься низка пропозицій щодо розробки та прийняття центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику нормативних актів щодо врегулювання та удосконалення діяльності уповноваженого економічного оператора. Однак зміст деяких актів, їх структура, нажалі, не відображені в дослідженні.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам. Висловлені зауваження носять, в першу чергу, рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки даного дисертаційного дослідження, яке є завершеною науково-дослідницькою роботою, виконаною на належному науковому рівні. Автор провів плідне дослідження, продемонструвавши своє вміння глибокого аналізу наукових проблем у важливому напрямку науки митного права. Джерельна база та методологія дослідження забезпечують ґрунтовний та досконалий аналіз обраної теми, а зроблені висновки, пропозиції та рекомендації є чіткими та переконливими. Результати дисертаційного дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення.

Ознайомлення з друкованими науковими роботами автора свідчить про те, що результати дисертаційного дослідження достатньо повно висвітлені у наукових працях й апробовані в низці виступів на конференціях, а самі роботи опубліковані у зарубіжному науковому виданні та у наукових

фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку.

Зміст автореферату відповідає структурі, змістові, основним положенням та висновкам дисертації.

Дисертаційне дослідження Білоус-Осінь Тетяни Ігорівни за темою «Концепція уповноваженого економічного оператора в митному законодавстві» відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а його автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право.

Офіційний опонент –

кандидат юридичних наук,

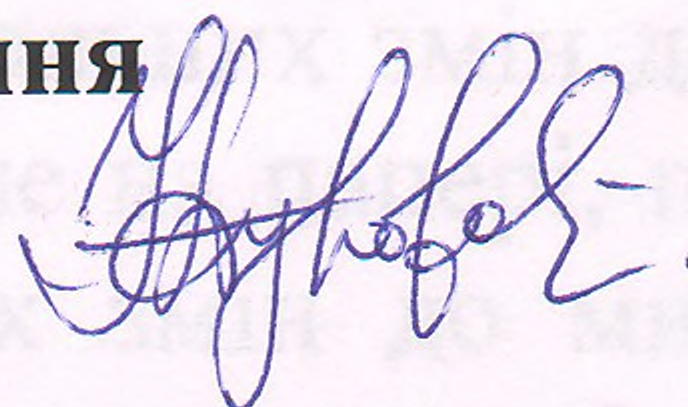
головний державний інспектор

відділу митно-тарифного регулювання

управління адміністрування митних

платежів та митно-тарифного регулювання

Одеської митниці ДФС

Н.М. Дукова

Підпис засвідчую:

Заступник начальника

Одеської митниці ДФС

Г.М.Іваненко